

WOOŚ.410.140.2018.MK

Prezydent Olsztyna

Opinia

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081) - po rozpatrzeniu wniosku z 20 listopada 2018 r., znak: 104945.11.2018-W (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 21.11.2018 r.), przedłożonego przez Prezydenta Olsztyna - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu projektu dokumentu:

Projekt „Plan adaptacji miasta Olsztyna do zmian klimatu do roku 2030”

wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, wykonaną przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, stosownie do wcześniejszego uzgodnienia jej zakresu (pismo RDOŚ w Olsztynie z 14 czerwca 2018 r., znak: WOOŚ.411.50.2018.AD)

przedkłada następującą opinię.

Projekt miejskiego planu adaptacji jest dokumentem wymienionym w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081).

W krajach Unii Europejskiej od wielu lat powstają strategie i plany adaptacji do zmian klimatu. Działania w tym zakresie podjęto także w Polsce. Realizując politykę UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu Rada Ministrów RP w październiku 2013 r. przyjęła opracowany przez Ministerstwo Środowiska „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych do zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. W dokumencie tym wskazano potrzebę uwzględnienia zmian klimatu w kształtowaniu miejskiej polityki przestrzennej, a jedno z działań skierowano do największych obszarów miejskich.

Plan Adaptacji Miasta Olsztyna do zmian klimatu do roku 2030 stanowi odpowiedź na jeden z kluczowych problemów ochrony środowiska, tj. zmian klimatu i konieczności podjęcia działań adaptacyjnych do skutków tych zmian. Podstawą opracowania planu było Zarządzenie nr 620 Prezydenta Olsztyna z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do opracowania i wdrożenia Miejskiego Planu Adaptacji (MPA) do zmian klimatu w ramach projektu pn.: „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców”.

MPA ma na celu przystosowanie miasta do zmian klimatu, zwiększenie jego odporności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału Olsztyna do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatu. W ramach prac nad Planem Adaptacji wykonano szereg analiz, które pozwoliły na określenie głównych zagrożeń klimatycznych miasta, umożliwiły ocenę jego wrażliwości na czynniki klimatyczne oraz były podstawą wyboru najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów miejskich, dla których zaproponowane zostały działania adaptacyjne korzystne dla miasta, w szczególności istotne dla poprawy jakości życia i bezpieczeństwa jego mieszkańców.

Plan adaptacji miasta Olsztyna do zmian klimatu składa się następujących rozdziałów:

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn, tel.: 89 53-72-100, fax: 89 52-70-423, sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl, olsztyn.rdos.gov.pl

- **Charakterystyka Miasta Olsztyn**, gdzie opisano: uwarunkowania geograficzne, strukturę funkcjonalno-przestrzenną, czynniki demograficzne, uwarunkowania społeczne rozwoju oraz potencjał ekonomiczny,
- **Powiązania Planu Adaptacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi** (z dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi),
- **Metoda opracowania planu**,
- **Udział społeczeństwa w opracowaniu planu**,
- **Diagnoza** - w której opisano zjawiska klimatyczne wpływające na miasto (upały, mrozy, oblodzenia, powodzie, susze, śnieg, wiatr), gdzie oceniono wrażliwość miasta na te zjawiska oraz możliwości miasta w radzeniu sobie ze zmianami klimatu.

Ustalono, że największymi zagrożeniami klimatycznymi dla Miasta Olsztyna są wzrostowe trendy upałów i chłódów jak i opadów. Istotnym zagrożeniem mogą też być susze oraz wzrostowa tendencja liczby dni z przymrozkami. Zjawiska te mogą stanowić poważne zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania miasta oraz zdrowia i życia jego mieszkańców.

Dokonana analiza struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta pozwoliła zidentyfikować miejsca wrażliwe, a także wskazać miejsca przyszłych interwencji adaptacyjnych.

W Olsztynie za najbardziej wrażliwe uznano następujące sektory:

- ✓ Zdrowie publiczne łącznie z energetyką (problem związany z produkcją energii cieplnej oraz duża gęstość zaludnienia),
- ✓ Gospodarka wodna łącznie z różnorodnością biologiczną (m.in. zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, ochrona przeciwpowodziowa),
- ✓ Transport (niewydolny system drogowy miasta, zła jakość nawierzchni drogowych),
- ✓ Turystyka oraz dziedzictwo kulturowe (atrakcje turystyczne, baza noclegowa, ruch turystyczny oraz obiekty i strefy objęte ochroną konserwatorską).

Potencjał adaptacyjny miasta obejmuje zasoby finansowe, infrastrukturalne, ludzkie i organizacyjne, które miasto może wykorzystać w celu dostosowania się do zmian klimatu. Ustalono, że Miasto Olsztyn charakteryzuje się dość wysokim potencjałem. W planie wyodrębniono osiem wysoko ocenionych kategorii potencjału adaptacyjnego, do których należą:

- ✓ Przygotowanie służb,
- ✓ Organizacja współpracy z gminami sąsiednimi w zakresie zarządzania kryzysowego,
- ✓ Sieć i wyposażenie instytucji,
- ✓ Systemowość ochrony i kształtowania ekosystemów miejskich,
- ✓ Zaplecze innowacyjne.

Potencjał adaptacyjny miasta Olsztyn został oceniony jako średni w przypadku trzech kategorii:

- ✓ Możliwości finansowe,
- ✓ Kapitał społeczny,
- ✓ Mechanizmy informowania i ostrzegania.

Żadna z ocenianych ośmiu kategorii potencjału adaptacyjnego Miasta Olsztyn nie została oceniona jako niska.

- **Wizja adaptacji Miasta i cele Planu** – wizja została sformułowana w perspektywie 2030 roku i wskazuje przewidywany, pożądany, docelowy stan działań adaptacyjnych zaplanowanych w dokumencie. Określono cel nadrzędny planu: *Podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Olsztyn zapewniającego wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju i osiągnięcie wysokiej jakości życia*, a także cele strategiczne:
  - ✓ Utworzenie Systemu Wspomagania Decyzji,
  - ✓ Utworzenie Centrum Edukacji na Rzecz Adaptacji do Zmian Klimatu,
  - ✓ Wzmocnienie potencjału służb,
  - ✓ Adaptacja do zagrożeń termicznych,
  - ✓ Adaptacja do zagrożeń związanych z opadami i powodziami/ podtopieniami,
  - ✓ Wykorzystanie szans dla zdrowia, dziedzictwa i turystyki.

- **Działania adaptacyjne** – w planie ustalono trzy rodzaje działań adaptacyjnych:
  - ✓ działania informacyjno-edukacyjne służące podnoszeniu świadomości klimatycznej, polegające na rozpowszechnianiu wiedzy o zagrożeniach, ich skutkach, właściwych i niewłaściwych zachowaniach w sytuacji wystąpienia zagrożeń, dobrych praktykach adaptacji oraz działania z zakresu informowania i ostrzegania o zagrożeniach związanych ze zmianami klimatu,
  - ✓ działania organizacyjne polegające na nawiązywaniu współpracy pomiędzy podmiotami istotnymi ze względu na adaptację miasta do zmian klimatu, organizowaniu ćwiczeń służb ratowniczych, pozyskiwaniu środków finansowych, aktualizacji dokumentów planowania przestrzennego i innych dokumentów obowiązujących w mieście,
  - ✓ działania techniczne polegające na inwestycjach w środowisku, na wzmocnieniu potencjału adaptacyjnego miasta do zagrożeń powodowanych czynnikami klimatycznymi, m.in.: budowa i rozwój systemu błękitnej i zielonej infrastruktury, projekty zagospodarowania wód opadowych i inne.

W planie łącznie opisano 38 działań szczegółowych, za pomocą których realizowane będą ww. cele.
- **Wdrażanie planu adaptacji** – określono podmioty wdrażające, koszty wdrożenia, możliwości finansowania, monitoring realizacji planu, ewaluacja realizacji planu oraz harmonogram jego wdrażania.

MPA jest powiązany z dokumentami poświęconymi adaptacji do zmian klimatu szczebla międzynarodowego, wspólnotowego oraz krajowego, m.in. z dokumentami takimi jak:

- „Biała księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania”,
- „Strategiczny plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

MPA jest spójny również z krajowymi dokumentami strategicznymi, takimi jak:

- „Koncepcja Przestrzenna Zagospodarowania Kraju 2030”,
- „Krajowa Polityka Miejska do 2020 roku”,
- „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie”.

Wśród dokumentów przyjętych dla województwa warmińsko-mazurskiego najistotniejsze znaczenie mają:

- „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025”,
- „Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego”,
- „Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego”.

Ponadto, projekt dokumentu jest powiązany z dokumentami lokalnymi dla miasta Olsztyna:

- „Strategia rozwoju Miasta Olsztyna do 2020”,
- „Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Olsztyna”,
- „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Olsztyna”,
- „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Olsztyna na lata 2012-2027”.

Do projektu niniejszego dokumentu organ opracowujący, stosownie do wymogów prawa sporządził i załączył **Prognozę oddziaływania na środowisko**. W Prognozie na odpowiednim poziomie przeanalizowano skutki dla środowiska w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Projekt ww. dokumentu został oceniony pod kątem formalnym oraz merytorycznym wyłącznie w zakresie oddziaływania założeń i celów dokumentu oraz zadań w nim zawartych na środowisko. Uwzględnienie prognozowanych zmian klimatu w planowaniu

rozwoju miasta jest niezbędne dla zapewnienia bezpiecznego i sprawnego funkcjonowania miasta oraz wysokiej jakości życia mieszkańców. W planie poddano analizie najważniejsze zagrożenia związane ze zmianą klimatu. W związku ze spodziewanym pogłębianiem tendencji do zmian zjawisk klimatycznych, miasto powinno tworzyć struktury przestrzenne, społeczne i gospodarcze przygotowane do tych zjawisk.

Projekt planu oraz prognoza uwzględniają wszystkie elementy wymagane prawem, tym samym należy je ocenić pozytywnie.

Uzasadnienie

Pismem z 20 listopada 2018 r., znak: 104945.11.2018.W (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 21.11.2018 r.), Prezydent Olsztyna, zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie o opinię, wymaganą w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu **Plan adaptacji Miasta Olsztyn do zmian klimatu do roku 2030**. Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081), na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu wymagający **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy. Z mocy art. 57 ww. ustawy, organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do ewentualnego wykorzystania zgodnie z art. 55 ust. 1. powyższej ustawy.

Nadmieniam, że opinia wydawana w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wyrażana jest przez organ w formie zwykłego pisma i **nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu (wnioskodawcy), jednakże**, zgodnie z art. 55 ww. ustawy, wnioskodawca **bierze ją pod uwagę ustalając jego ostateczną wersję.**

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Marta Harhaj
p.o. Naczelnika Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko

Otrzymują:

1. Prezydent Olsztyna – poprzez platformę ePUAP
2. aa